

ҮНЭЛГЭЭНИЙ ДААЛГАВРЫН ХАРИУ, ҮНЭЛЭХ СХЕМ

№	Суралцахуйн зорилт	Танин мэдэхүйн түвшин	Зөв хариулт А	Зөв хариулт Б	Оноо	Онооны тайлбар
НЭГ. СОНГОХ ДААЛГАВАР						
1	4.1 б Уншсан эхийн болон үлгэр өгүүллэгийн бүтцийн холбоо хамаарлаас гол санааг ойлгосноо харуулах	Ойлгох	А	А		Зөв хариултыг сонгосон бол 1 оноо
2	4.1.а. Уншсан эх дэх танил биш үгийг тайлбар толь бичгээс олж агуулгыг тогтоох	Задлан шинжлэх	А	А		Зөв хариултыг сонгосон бол 1 оноо
3	4.2. в. ж, ч, ш-ийн дараа "и" бичдэгийн учрыг мэдэх, зөв бичих	Задлан шинжлэх	В	В		Зөв хариултыг сонгосон бол 1 оноо
4	4.1 б Уншсан эхийн болон үлгэр өгүүллэгийн бүтцийн холбоо хамаарлаас гол санааг ойлгосноо харуулах	Хэрэглэх	В	Г	2	Зөв хариултыг сонгосон бол 1 оноо
ХОЁР. ЗАДГАЙ ДААЛГАВАР						
5	4.1 б Уншсан эхийн болон үлгэр өгүүллэгийн бүтцийн холбоо хамаарлаас гол санааг ойлгосноо харуулах	Мэдлэг ойлголт	Би зуу гаруй авьяастай. Түүнээс гадна бас уут дүүрэн заль мэхтэй. үнэг сайрхав.	Би цорын ганц авьяастай.	2	Үнэг болон муурын сайрхсныг бүрэн хариулсан бол 2 оноо Дутуу оновчгүй бичсэн бол 1 оноо
6	4.2. в. ж, ч, ш-ийн дараа "и" бичдэгийн учрыг мэдэх, зөв бичих	Задлан шинжлэх	Тогоочийн шанага Зураачийн бийр Амралтын газар Газрын хөрс Багшийн ном Боломжийн асуулт	Сурагчийн ширээ Асуултын хариу Жолоочийн үнэмлэх Сувилагийн тариур Эмчийн чагнуур Шүүдрийн ус	3	Нөхцлөө зөв залгасан бол 0.5 оноо, холбоо үгээ үүсгэсэн бол 0.5 оноо
7	4.1 б Уншсан эхийн болон үлгэр өгүүллэгийн бүтцийн холбоо хамаарлаас гол санааг ойлгосноо харуулах	Задлан шинжлэх	Аливаа хүн онгирч сагсуурч болохгүйг сургамжилсан.... гэх мэт		2	Үлгэрээс сургамж авснаа өөрийн үгээр тайлбарлан бичсэн бол 2 оноо Дутуу бичсэн бол 1 оноо

8	4.1 б Уншсан эхийн болон үлгэр өгүүллэгийн бүтцийн холбоо хамаарлаас гол санааг ойлгосноо харуулах	Хэрэглэх	1Б, 2В, 3Г,4А	1 Г,2В,3Б,4А	2	ААзын төрөл зүйлийг зөв харгалзуулан зурсан бол тус бүр 0.5 оноо
БИЧИХ ЧАДВАРЫГ ҮНЭЛЭХ-8 ОНОО						
	4.1.и. Уншсан зохиолын баатрын гадаад дүр байдлыг ургуулан бодож төсөөлөх 4.2.к. Бүтцийн дагуу үлгэр зохиохдоо баатрын гадаад дүр байдлыг дүрслэн бичих	Зохиосон үлгэрийн эхлэл, гол, төгсгөл хэсэг дэх цогцолборуудыг догол мөрөөр заагласан бол 3 оноо Цогцолборууд нь утгын уялдаа холбоотой байвал 3 оноо, (бүтцийн дагуу бичсэн бол) Зөв бичих дүрмийн алдаа гаргаагүй бол 2 оноо				

СЭРГЭЛЭН СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН 2023-2024 ОНЫ ХИЧЭЭЛИЙН
ЖИЛИЙН АНГИ ДЭВШИХ ШАЛГАЛТЫН СЭДЭВ-МОНГОЛ ХЭЛ

Суралцагчийн нэр

ХУГАЦАА – 60 МИН

“А” ВАРИАНТ

НИЙТ ОНОО –24

НЭГДҮГЭЭР ХЭСЭГ: УНШИХ ЧАДВАРЫН ДААЛГАВАР

1. Эхийг анхааралтай уншиж ойлгосны дараа даалгаврыг гүйцэтгээрэй.

Үнэг ба муур

Нэгэн удаа муур үнэг авхайтай ойд учрах тохиолдол таарчээ. Үнэг тун ухаантай, юм үзэж нүд тайлсан, нэр нүүртэй гэдгийг мэдэх тул муур дээдийн дээдээр аашлан, түүнд хандаж,

- Амрыг эрье. Хонгорхон үнэг авхай, ойрд та амгалан сайн уу ? Энэ бэрх цагт хэр аж төрж сууна даа? хэмээв. Ихэрхүү зальт үнэг муурыг хөлөөс толгой хүртэл шинжин харж хариулья уу, байя уу гэж баахан тээнэглэсэнээ:

- Оготно барьдаг өлбөгөр лүд. Алаг эрээн мангуу минь, чи яасан тэнэг юм ! Хэр аж төрж сууна уу ? гэж надаас яаж асууж зүрхэлнэ вэ ? Чи ер нь юу сурсан амьтан бэ? Ямар авьяастай вэ? гэж байцаажээ.

-Би цорын ганц авьяастай гэж муур даруухан хариулав.

-Тэр чинь ямар авьяастай вэ? гэж үнэг асуужээ.

-Хэрэв нохой хойноос минь хөөвөл модон дээр үсрэн гарч, амиа хамгаалж чадна.

Энүүхэн үү? гэснээ би зуу гаруй авьяастай. Түүнээс гадна бас уут дүүрэн заль мэхтэй.

Би чамайг хачин их өрөвдөж байна. Миний араас дагаад яв. Нохойноос хэрхэн нуугдах аргыг би чамд зааж өгье хэмээн үнэг сайрхав.

Яг энэ үед анчин дөрвөн нохой дагуулсаар гарч ирэхэд муур шалмаг гэгч нэгэн модон дээр үсрэн гарч, модны оройд мөчир навчинд халхлагдан суужээ.

-Уутаа онгойлгооч, үнэг авхай, уутаа онгойлго л доо! гэж муур үнэг уруу хашхирсан боловч ноход хэдийнээ түүнийг зуусан байв.

-Үнэг авхай минь. Хэрвээ та над шиг мод өөд авчирч чаддаг сан бол хар амиа бодож, өөрийнхөө амийг алдахгүй л байсан даа гэж муур хашхирчээ.

1.1 Муур яагаад үнэг авхайд дээдийн дээдээр аашилсан бэ? / 1оноо /

А. Үнэг тун ухаантай, юм үзэж нүд тайлсан, нэр нүүртэй

Б. Үнэг ихэрхүү дээрэлхүү зантай тул

В. Үнэг зуу гаруй авьяастай, уут дүүрэн арга зальтай тул

Г. Нохойноос хэрхэн зугтах аргыг зааж өгсөн тул

Д. Энэ бэрх цагт аж төрөхөд тусалсан.

1.2 Эхэд гарсан “ Юм үзэж нүд тайлсан” гэсэн хэлц үгийн утгыг олоорой. /1 оноо/

А. Олон газраар явж, туршлага судалсан.

Б. Эрх мэдэл бүхий эзэн

В. Юмны арга эвийг сайн олдог.

Г. Заль мэхтэй овжин

1.3. Зөв харгалзуулсан хэсгийг сонгоорой.

1. Эхлэл	A. Би цорын ганц авьяастай гэж муур хариулав.
2. Гол	B. Хэрвээ та над шиг мод өөд авчирч чаддаг сан бол амиа алдахгүй л байсан даа гэж муур хашхирчээ.
3. Төгсгөл	B. Муур үнэг авхайтай ойд учрах тохиолдол таарчээ.

A. 1а, 2б, 3в B. 1б, 2в, 3а B. 1в, 2а, 3б Г. 1в, 2б, 3а

1.4 Дараах үгнээс “ийг” залгаврыг залгах үгийг олж дугуйлаарай

- A. сансар B. бодлого C. шавж D. тосгон

1.5. “Ж, Ч, Ш”-ийн дүрмээр бичигдсэн үгийг олоорой. / 1 оноо/

- A. гортиг B. сонин B. хачин Г.морил

1.6 “Өлбөгөр” гэдэг үгийн утгыг зөв тайлбарласан хэсэг аль вэ? / 1 /

- A. Хүч тэнхээтэй
B. Тамир тэнхээ муутай
C. Гунигласан
D. Сагсуу онгируо

1.7 Урья гэсэн үгтэй ижил дүрмээр бичигдсэн үгийг олоорой.

- A. Урья B. Уяя C. зорьё D. очьё

1.8 Үгсийг тохирох дүрэмтэй нь зөв харгалзуулсан хэсгийг олоорой.

1.Мордьё	а. гийгүүлэгчээр төгссөн эм үгэнд “е” залгахдаа “ь” бичиж тусгаарлана.
2.Хоноё	б. гийгүүлэгчээр төгссөн эр үгэнд “я,ё” залгахдаа “ь” бичиж тусгаарлана.
3.Мэдьё	в. эгшгээр төгссөн үгэнд “е,я,ё” шууд залгана.
4.Зорьё	г. ь тэмдгээр төгссөн үгэнд “е,я,ё” шууд залгана.

A. 1а 2б 3в 4г B. 1б 2в 3в 4а C. 1б 2в 3а 4г D. 1а 2в 3а 4б

1.9 Дараах үгийн эсрэг утгыг нэрлэсэн үгийг олоорой. Шалмаг-

- A. Хурдан B. Удаан B. Онцгой Г. Хэрсүү

1.10 Үлгэрт тохирох зүйр үгийг сонгоорой. \ 1 оноо \

- A. Гэм нь урдаа, гэмшил нь хойноо
B. Дэм дэмэндээ, дээс эрчиндээ
B. Харамласан юм хар нохойны идэш
Г. Зовох цагт, нөхрийн чанар танигдана.

ХОЁР: БИЧИХ ЧАДВАРЫН ДААЛГАВАР

Санамж: Даалгаврыг өгөгдсөн зайд зөв бичих дүрмийн алдаагүй, хичээнгүй бичиж гүйцэтгээрэй.

2.1 Муур үнэгэнд юу гэж хариулсан бэ? \2 оноо\

2.2 Балархай эгшгийн үүргийг зөв холбоорой. \3 оноо\

1. шударга	A.зөөлөрснийг тэмдэглэх үүрэгтэй
2. найдвар	B.эгшигжүүлэх үүрэгтэй
3. анги	B.ялгах үүрэгтэй

2.3 Дараах хэлц үгийн утгыг зөв тайлбарлаад өгүүлбэр зохиогоорой. /2 оноо/

1. Модоо барих-

2.

СЭРГЭЛЭН СУМЫН ЕРӨНХИЙ БОЛОВСРОЛЫН СУРГУУЛИЙН 2023-2024 ОНЫ ХИЧЭЭЛИЙН
ЖИЛИЙН АНГИ ДЭВШИХ ШАЛГАЛТЫН СЭДЭВ-МОНГОЛ ХЭЛ

Суралцагчийн нэр

ХУГАЦАА – 60 МИН

“Б” ВАРИАНТ

НИЙТ ОНОО –24

НЭГДҮГЭЭР ХЭСЭГ: УНШИХ ЧАДВАРЫН ДААЛГАВАР

1. Эхийг анхааралтай уншиж ойлгосны дараа даалгаврыг гүйцэтгээрэй.

Үнэг ба муур

Нэгэн удаа муур үнэг авхайтай ойд учрах тохиолдол таарчээ. Үнэг тун ухаантай, юм үзэж нүд тайлсан, нэр нүүртэй гэдгийг мэдэх тул муур дээдийн дээдээр аашлан, түүнд хандаж,

- Амрыг эрье. Хонгорхон үнэг авхай, ойрд та амгалан сайн уу ? Энэ бэрх цагт хэр аж төрж сууна даа? хэмээв. Ихэрхүү зальт үнэг муурыг хөлөөс толгой хүртэл шинжин харж хариулья уу, байя уу гэж баахан тээнэглзсэнээ:
 - Оготгно барьдаг өлбөгөр лүд. Алаг эрээн мангуу минь, чи яасан тэнэг юм ! Хэр аж төрж сууна уу? гэж надаас яаж асууж зүрхэлнэ вэ? Чи ер нь юу сурсан амьтан бэ? Ямар авьяастай вэ? гэж байцаажээ.
 - Би цорын ганц авьяастай гэж муур даруухан хариулав.
 - Тэр чинь ямар авьяастай вэ? гэж үнэг асуужээ.
 - Хэрэв нохой хойноос минь хөөвөл модон дээр үсрэн гарч, амиа хамгаалж чадна.
Энүүхэн үү? гэснээ би зуу гаруй авьяастай. Түүнээс гадна бас уут дүүрэн заль мэхтэй.
Би чамайг хачин их өрөвдөж байна. Миний араас дагаад яв. Нохойноос хэрхэн нуугдах аргыг би чамд зааж өгье хэмээн үнэг сайрхав.
Яг энэ үед анчин дөрвөн нохой дагуулсаар гарч ирэхэд муур шалмаг гэгч нэгэн модон дээр үсрэн гарч, модны оройд мөчир навчинд халхлагдан суужээ.
 - Уутаа онгойлгооч, үнэг авхай, уутаа онгойлго л доо ! гэж муур үнэг уруу хашхирсан боловч ноход хэдийнээ түүнийг зуусан байв.
 - Үнэг авхай минь. Хэрвээ та над шиг мод өөд авчирч чаддаг сан бол хар амиа бодож, өөрийнхөө амийг алдахгүй л байсан даа гэж муур хашхирчээ.

1.1 Үнэг яагаад ноходод зуулгасан бэ? / 1оноо /

- А. Энэ бэрх цагт аж төрөхөд тусалсан.
- Б. Үнэг ихэрхүү дээрэлхүү зантай тул
- В. Үнэг зуу гаруй авьяастай, уут дүүрэн арга зальтай тул
- Г. Нохойноос зугтах арга байгаагүй тул
- Д. Нохойноос хэрхэн зугтах аргыг зааж өгсөн тул

1.2 Эхэд гарсан “ Хар амиа бодох” гэсэн хэлц үгийн утгыг олоорой. /1 оноо/

- А. Бусдыг бодож туслах.
- Б. Зөвхөн өөрийгөө бодох
- В. Юмны арга эвийг сайн олдог.
- Г. Заль мэхтэй овжин

1.3. Зөв харгалзуулсан хэсгийг сонгоорой.

- 1.Би цорын ганц авьяастай гэж муур хариулав. А. Эхлэл
 - 2. Хэрвээ та над шиг мод өөд авчирч чаддаг сан бол амиа алдахгүй л байсан даа гэж муур хашхирчээ. Б. Гол
 - 3. Муур үнэг авхайтай ойд учрах тохиолдол таарчээ. В. Төгсгөл
- А. 1а, 2б, 3в Б. 1б, 2в, 3а В. 1в, 2а, 3б Г. 1в, 2б, 3а

1.4 Дараах үгнээс “ийг” залгаврыг залгах үгийг олж дугуйлаарай

- А. горхи В. Самбар С. шалгуур D. тосгон

